

Radikalismus na Blízkém východě

MVZ 416

Výuka: učebna **AVC** každé pondělí v čase **16⁰⁰ – 17⁴⁰**
Vedoucí kurzu: Marek Čejka, cejka@fss.muni.cz

	Téma	Povinné studijní prameny	Referáty
1. 3.	Úvodní hodina Radikalismus na Blízkém východě před rokem 1948	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Mendel, M.: Náboženství v boji o Palestinu</i>, Atlantis, Brno 2000, str. 143 – 195 • <i>Kolektiv autorů: Encyklopedie - světový terorismus</i>, Svojtka&Co., Praha 2001, str. 257 – 301, 325 – 327 • <i>Čejka, M.: Izrael a Palestina</i>, Centrum strategických studií, Brno 2005, str. 55 – 61, 71 – 75 	
8. 3.	OOP a její radikální odnože	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Kolektiv autorů: Encyklopedie - světový terorismus</i>, Svojtka&Co., Praha 2001, str. 276 – 301 • <i>Hron, D.: Causa – Jásir Arafat</i>, Reflex, 2002 • <i>Čejka, M.: Izrael a Palestina</i>, Centrum strategických studií, Brno 2005, str. 102 - 112 • <u>Odkazy na Palestinský radikalismus na http://chunky.webpark.cz/israel.html#radicalism</u> • <u>ISRAEL AND THE OCCUPIED TERRITORIES AND THE PALESTINIAN AUTHORITY. Without distinction - attacks on civilians by Palestinian armed groups</u>, Amnesty International, July 11, 2002 • <u>OOP a palestinské radikální skupiny:</u> Čejka, M.: <i>Izrael a Palestina</i>, 102 - 112 • 	<ul style="list-style-type: none"> • Nejznámější ozbrojené akce Fatahu a struktura ozbrojených složek Fatahu <i>Ližička Rydzik</i> • Nejznámější ozbrojené akce LFOP, LFOP-HV, DFOP a organizace Černého září <i>Bártková</i>
15. 3.	Vzestup radikálního islamismu na Blízkém východě a hnutí Hamás	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Čejka, M.: Izrael a Palestina</i>, 180 – 182 (<i>Charta Hamásu</i>) • <i>Introvigne, M.: Hamás – Islámský terorismus ve Svaté zemi</i>, Vyšehrad, Praha 2003 • <u>http://www.infoservis.net/art.php?id=1031565141</u> • <u>http://news.bbc.co.uk/1/hi/world/middle_east/1197051.stm</u> <p>Hamás versus OOP:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Introvigne, M.: Hamás – Islámský terorismus ve Svaté zemi</i>, Vyšehrad, Praha 2003, str. 41 – 49 • <u>Charta Hamásu:</u> Čejka, M.: <i>Izrael a Palestina</i>, 180 – 182 	<ul style="list-style-type: none"> • Konflikty mezi Fatahem a Hamásem <i>Žuka, Kadlec</i> • Hamás po operaci „Lité Olovo“ v Gaze <i>Jančuk, Kuba</i>
22. 3.	Dokumentární film		

29.3.	Židé proti sionismu (ultraortodoxní Židé a jejich přístup k sionismu, skupina Neturei Karta)	<ul style="list-style-type: none"> • Čejka, M: Judaismus a politika v Izraeli, str. 65-90, 110-116 • Mendel, M.: Náboženství v boji o Palestinu, str. 47 – 56, 104 – 114 • internetové stránky www.netureikarta.org, www.jewsnotzionists.org • Kaidy, M.: Neturei Karta, Shunned by Media, Makes Jewish Anti-Zionism Known, Washington Report on Middle East Affairs • Rucker, S.: In a state over Israel, The Guardian • The unorthodox orthodox, The Guardian • Photocopies of documents and receipts received by Neturei Karta from Yasser Arafat 	<ul style="list-style-type: none"> • Židovská diaspora v současnosti a dnešní motivy Židů pro odchod do Izraele • Luzarová, Kukrechtová • Antisionismus Židů a Nežidů – rozdíly a spojnice mezi nimi, jeho souvislosti s antisemitismem Dvořáková Strašíková
12. 4.	Průběžný test	<ul style="list-style-type: none"> • 	
19. 4.	Nejradikálnější složky izraelské politiky (židovské teroristické organizace po roce 1948, strana Kach! a Kahane Chaj)	<ul style="list-style-type: none"> • Čejka, M: Judaismus a politika v Izraeli, str. 160-161, 173-248 • Kolektiv autorů: Encyklopedie - světový terorismus, Svojtka&Co., Praha 2001, str. • Mendel, M.: Náboženství v boji o Palestinu, str. 65 – 94, 114 – 139 • Shahak, I., Mezvinsky, N. (1999): Jewish Fundamentalism Within Jewish Society. http://www.geocities.com/alabasters_archive/jewish_fundamentalism_society.html • Odkazy na židovský radikalismus na http://chunky.webpark.cz/israel.html#radicalism 	<ul style="list-style-type: none"> • Nejznámější ozbrojené aktivity židovských radikálních skupin od 80. let do roku 1993 Rohrerová Durkošová • Hebronský masakr v roce 1994 a atentát na Jicchaka Rabina – motivy, spojnice Hradilová, Hedija
26. 4.	libanonské hnutí Hizballáh	<ul style="list-style-type: none"> • Kolektiv autorů: Encyklopedie - světový terorismus, str. 360 – 377 • Čejka, M: Izrael a Palestina, Centrum strategických studií, Brno 2005, str. 151 - 160 • http://www.bbc.co.uk/persian/revolution/ • Šnaidauf, J.: Libanonský Hizbullah, http://www.amo.cz/cz/vyzkumne_centrum/publikace/index.php?ID=&IDp=34&tema=studie#_Toc26116654 	<ul style="list-style-type: none"> • Hizballáh od roku 2000 do současnosti Gambová Stratilová
3. 5.	Al-Káida a globalizovaný islámský radikalismus	<ul style="list-style-type: none"> • Kepel, G.: Válka v srdci islámu, str. 74-138 • BBC: Investigating Al-Qaeda: http://news.bbc.co.uk/2/hi/in_depth/world/2001/war_on_terror/default.stm • http://www.fas.org/irp/world/para/ladin.htm • BBC: Al-Qaeda origins and links • BBC: Who's who in al-Qaeda • Levitt, M. (2005): Islamic Extremism in Europe. Beyond al-Qaeda: Hamas and Hezbollah in Europe. http://www.washingtoninstitute.org/documents/42710d7514e2a.pdf 	<ul style="list-style-type: none"> • Nejznámější ozbrojené aktivity Al-Káidy po 11. září 2001 Klein Bernát • Operace USA a jeho spojenců proti Al-Káidě po 11. září 2001 (s důrazem na operace v Afghánistánu a Pákistánu) Burian Hnátková
10.5.	Současný radikalismus Iráku	<ul style="list-style-type: none"> • BBC: Iraq – Country Profile • BBC: Who are the insurgents in Iraq? • BBC: In Depth – One Day in Iraq • BBC: In Depth – The Struggle for Iraq • Bowen, J.: Iraq's civil war nightmare 	<ul style="list-style-type: none"> • Etnicko-náboženská struktura iráckého obyvatelstva a zdroje napětí ve společnosti Čonková Hradecká • Nejdůležitější radikální skupiny a postavy v Iráku po roce 2003 Vávrová Pudilová • Jaké jsou perspektivy demokratizace Iráku a muslimského světa

			obecně Pospíchal Piškýtlová
17. 5.	ZÁVĚREČNÁ HODINA	Zápočtový test + esej	

Doporučená literatura pro předmět „Radikalismus na Blízkém východě“

- *Avineri, Š.: Zrození moderního sionismu*, Judaika, Praha 2001
- *Barša, P.: Západ a islamismus – střet civilizací nebo dialog kultur?*, CDK, Brno 2001
- *Čejka, M.: Judaismus a politika v Izraeli*, Barrister & Principal, Brno 2009
- *Čejka, M.: Encyklopedie blízkovýchodního terorismu*, Barrister & Principal, Brno 2007
- *Čejka, M.: Izrael a Palestina – minulost, současnost a směřování blízkovýchodního konfliktu*, Barrister & Principal, Brno 2007
- *Gilbert, M.: Izrael: Dějiny*, BB art, Praha 2002
- *Horák, S.: Afghánský konflikt*, Public History a Petit, Praha 2005
- *Chapman, C.: Čí je země zaslíbená? Pokračující krize mezi Izraelem a Palestinci*, Volvox Globator, Praha 2003
- *Introvigne, M.: Hamás – Islámský terorismus ve Svaté zemi*, Vyšehrad, Praha 2003
- *Kepel, G.: Válka v srdci islámu*, Karolinum, Praha 2006
- *Kepel, G.: Boží pomsta – křesťané, židé a muslimové znovu dobývají svět*, Atlantis, Brno 1996
- *Kropáček, L.: Islám a Západ – Historická paměť a současná krize*, Vyšehrad, Praha 2002
- *Kropáček, L.: Blízký východ na přelomu tisíciletí – Dynamika přeměn v muslimském sousedství Evropy*, Vyšehrad, Praha 1999
- *Mendel, M.: S puškou a Koránem – Pojmy a argumenty soudobého islámského fundamentalismu*, Orientální ústav AV ČR, Praha 2008
- *Mendel, M.: Náboženství v boji o Palestinu*, Atlantis, Brno 2000
- *Pavlincová, H.; Horyna, B. (eds.): Slovník judaismus, křesťanství, islám*, nakladatelství Olomouc, Olomouc 2003
- *Kolektiv autorů: Zahraniční politika České republiky vůči zemím Blízkého východu, Zakavkazska a Střední Asie*, Mezinárodní politologický ústav Masarykovy univerzity, Brno 2001
- *Kolektiv autorů: Encyklopedie - světový terorismus*, Svojtka&Co., Praha 2001 (v knihovně FSS)
- **Bible**, např. ekumenický překlad, Ekumenická rada církví, Praha 1979
- **Korán**, doporučuji komentovaný **Vznešený Korán - Komentářem a rejstříkem opatřený překlad významu**, nakladatelství AMS Trading, Praha 2007

Doporučené internetové adresy ke studiu Blízkého východu:

ZÁKLADNÍ ADRESY - Média a Blízký východ:

Al Džazíra – katarská televizní stanice <http://english.aljazeera.net/HomePage>
Blízkovýchodní stránky <http://blizky-vychod.blogspot.com>
Blízkovýchodní zpravodajství BBC http://news.bbc.co.uk/hi/english/world/middle_east
Blízkovýchodní zpravodajství CNN <http://www.cnn.com/WORLD/meast/archive/>
Full Coverage Israeli Politics (Yahoo) http://headlines.yahoo.com/Full_Coverage/World/Israel
Global Politics (český internetový časopis) <http://www.globalpolitics.cz>
Ha'aretz – izraelský deník <http://www.haaretzdaily.com>
International Herald Tribune – Middle East <http://www.iht.com/pages/africa/index.php>
Jerusalem Post <http://www.jpost.com>
Jerusalem Report <http://www.jrep.com>
Jewish Observer <http://www.shemayisrael.com/jewishobserver>
Jewish Virtual Library <http://www.jewishvirtuallibrary.org>
Middle East Times <http://www.metimes.com>
Palestine Report <http://www.palestinereport.org>
Radio Netherlands - Middle East Conflict <http://www2.rnw.nl/rnw/en/currentaffairs/middleeast>
The Palestine Chronicle <http://www.palestinechronicle.com>
Tikkun – Bimonthly Jewish Critique of Politics, Culture & Society <http://www.tikkun.org>
Wikipedia – internetová encyklopedie <http://www.wikipedia.org/>
Zpravodajství z Blízkého východu – České noviny <http://www.ceskenoviny.cz/prilohy/blizkyvychod/>

Izraelci a Palestinci:

Izrael a Arabové – české stránky <http://scooolie.wz.cz>
Izraelsko-arabský konflikt (české stránky) http://www.valka.cz/newdesign/v900/clanek_1015.html
MidEast Web <http://www.mideastweb.org>
Palestinian Diaspora & Refugee Center <http://www.shaml.org/zshaml/site>
Svatá zem – české stránky <http://www.svatazem.net>
The Electronic Intifada <http://electronicintifada.net>

Státní instituce:

Izraelská armáda <http://www.idf.il/english>
Izraelské ministerstvo zahraničí <http://www.israel-mfa.gov.il>
Izraelský parlament - Kneset <http://www.knesset.gov.il/index.html>
Kancelář izraelského ministerského předsedy <http://www.pmo.gov.il/english>
Nejvyšší soud Izraele <http://www.court.gov.il>
Palestinská legislativní rada (parlament) <http://www.pal-plc.org>
Palestinská národní autonomie <http://www.pna.gov.ps>
Velvyslanectví České republiky v Izraeli
<http://www.czechembassy.org/wwwo/default.asp?zu=/zu/telaviv>
Židovská agentura <http://www.jajz-ed.org.il/indexstam.html>

Mezinárodní organizace a mise:

Liga arabských států <http://www.arableagueonline.org>
OSN a Blízký východ <http://www.un.org/News>
OSN a mírové úsilí (mj. mírové mise na Blízkém východě) <http://www.un.org/Depts/dpko/dpko/>
TIPH – Temporary International Presence in the City of Hebron <http://www.tiph.org>
UNRWA – The United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees
<http://www.un.org/unrwa>

Izraelské a palestinské nevládní organizace:

B'Tselem <http://www.btselem.org/English>
Izraelské a palestinské mírové organizace <http://www.ariga.com/humanrights/index.htm>
Izraelské náboženské akční centrum http://www.irac.org/index_e.asp
Izraelský výbor proti demolicím domů <http://www.icahd.org/eng>
PASSIA – Palestinian Academic Society for the Study of International Affairs
<http://www.passia.org>

Rabíni pro lidská práva <http://www.rhr.israel.net>
Společenství rodičů <http://www.theparentscircle.com>
Šalom Achšav – izraelská mírová organizace <http://www.peacenow.org.il/English.asp>
Veřejný výbor proti mučení v Izraeli <http://www.stoptorture.org.il>
Ženy v černém <http://www.geocities.com/endtheoccupation>

Blízkovýchodní radikalismus:

Fatah <http://www.fateh.net>
Hizballáh (práce J. Šnidaufa) <http://js.amo.cz/index.html?archive>
Neturei Karta <http://www.netureikarta.org>
Odkazy na izraelské nacionalistické organizace <http://www.womeningreen.org/links.htm>
Profily teroristických skupin: <http://library.nps.navy.mil/home/tgp/tgpndx.htm>
Stránky příznivců rabína Kahaneho a strany Kach! <http://www.kahane.org>
Terorismus a politické násilí - bibliografie <http://users.skynet.be/terrorism/html/terror.htm>

Židovské osady:

Applied Research Institute <http://www.arij.org>
Foundation for the Middle East Peace <http://www.fmep.org>
Odkazy na židovské osady <http://www.yeshanews.org/links.shtml>
Osadníci v Hebronu <http://www.hebron.org.il/go.htm>
Osadnická ješiva Ateret Kohanim <http://www.ateret.org.il>
Rada židovských osad Ješa <http://www.moetzetyesha.co.il/>

Univerzity, výzkumná pracoviště:

Ben Gurionova negevská univerzita, Beer Ševa <http://www.bgu.ac.il/>
Centrum Šimona Wiesenthala <http://www.wiesenthal.com>
Hebrejská univerzita, Jeruzalém <http://www.huji.ac.il/huji/eng>
Památník Holocaustu Jad Vašem <http://www.yadvashem.org>
Stránky institutu Terezínské iniciativy <http://www.holocaust.cz>
Tami Steinmetz Center for Peace Research <http://www.tau.ac.il/peace>
Tel-Avivská univerzita <http://www.tau.ac.il>
Univerzita Al-Kuds, Jeruzalém <http://www.alquds.edu>
Univerzita Bir Zeit <http://www.birzeit.edu>
Univerzita v Haifě <http://www.haifa.ac.il/index.html.en>
Univerzita v Hebronu <http://www.hebron.edu/english>

Ostatní:

Blízký východ během první světové války http://www.bbc.co.uk/history/war/wwone/middle_east_01.shtml
CIA World Factbook <http://www.odci.gov/cia>
Encyklopedie Orientu <http://www.i-cias.com/e.o>
Historie Blízkého východu – databáze
<http://www.nmhschool.org/tthornton/mehistorydatabase/mideastindex.htm>
Mapy Blízkého východu – University of Texas http://www.lib.utexas.edu/maps/middle_east.html
Smlouvy a historické dokumenty <http://www.ariga.com/treaties/index.htm>
Virtuální Zeď nářků http://aish.com/wallcam/Window_on_the_Wall.asp
Vlajky Izraele <http://www.crwflags.com/fotw/flags/il.html>
Vlajky Palestiny <http://www.crwflags.com/fotw/flags/ps.html>